

Президент экологик ҳолатни яхшилаш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалаларига бағишлиланган йиғилиш ўтказди

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигига 2 февраль куни экологик ҳолатни яхшилаш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш борасидаги ишларни таҳлил этиш, энг долзарб вазифаларни белгилаб олишга бағишлиланган йиғилиш бўлиб ўтди.

соҳасида давлат бошқаруви Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси қайта ташкил этилиб, унинг зиммасига экологик ҳолатни яхшилаш, майший чиқиндиларни йиғиш, сақлаш, ташиш, утилизация қилиш ва қайта ишлаш борасида кўплаб вазифалар қўйилди.

Шунингдек, 2017-2021 йилларда майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни тубдан яхшилаш юзасидан комплекс дастур қабул қилиниб, молиялаштириш манбалари аниқ белгилаб берилди.

Тизимда 13 та "Тоза ҳудуд" давлат унитар корхонаси ва уларнинг 174 та туман (шахар) филиали ташкил этилди. Ушбу унитар корхоналар балансига 1 минг 300 та маҳсус техника, 1 мингта чиқинди тўплаш майдончаси, 5 минг 800 та контейнер ва 172 та полигон ўтказилди.

Ўтган йили қўшимча 305 та чиқинди тўплаш майдончаси қурилиб, 2 мингдан зиёд контейнер билан жиҳозланди. Республика бўйича жами 295 та полигон тўлиқ хатловдан ўтказилиб, уларнинг кадастри тузилди, 97 та чиқинди полигони тартибга келтирилди. Қўмита қошида майший чиқиндилар билан боғлиқ масалаларни назорат қилиш инспекцияси ташкил этилди.

Бироқ, бу соҳада ҳали ўз ечимини кутаётган масалалар ва қилинадиган ишлар жуда кўп. Масалан, юртимиизда 53 фоиз аҳолига санитар-тозалаш хизмати кўрсатилади, холос. Шундан атиги 15 фоизи хусусий сектор ҳиссасига тўғри келади. Деярли барча қишлоқларда майший чиқиндиларни йиғиш, сақлаш ва ташиш умуман йўлга қўйилмаган.

Йиғилишда шу каби камчилик ва муаммолар танқидий таҳлил қилиниб, тизим олдидаги долзарб вазифалар белгилаб берилди.

Экология ва атроф-муҳитни муҳофazaga қилиш давлат қўмитасига тегишли вазирliklar bilan birgaliqda shaxarlardan chiqinidi yigish shohobchalariни tarтиbga solish, qishloq

аҳоли пунктларида санитар-тозалаш хизматларини ривожлантириш бўйича 5 йиллик дастур ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди.

Ушбу дастурда кўп қаватли ўйларда яшовчи аҳоли сонидан келиб чиқиб, чиқинди йигиш майдончаларини намунавий лойиҳалар асосида оптимал ташкил этиш, чиқинди ташиш маҳсус техникалари харидини кўпайтириб, қишлоқ аҳолисини санитар-тозалаш хизматлари билан босқичма-босқич қамраб олиш, давлат-хусусий шериклик принципи асосида "Тоза худуд" унитар корхоналари буюртмасига кўра соҳада тадбиркорлар иштирокини кенгайтириш чора-тадбирлари назарда тутилади.

Маиший чиқиндиларни қайта ишлаш ҳақида сўз борар экан, Президентимиз хорижий давлатлар тажрибасини ўрганиш ва кенг жорий этиш зарурлигини таъкидлади.

Германия, Бельгия, Япония, Голландия, Швеция каби мамлакатларда 60-65 фоиз маиший чиқинди қайта ишланади, 20-25 фоизидан энергия олинади, қолган қисми ёқилади. Яъни чиқиндини полигонларда кўмишга ҳам эҳтиёж йўқ, деди Шавкат Мирзиёев. Бунинг натижасида ер ресурслари тежалади, иқтисодий самарага эришилади ва атроф-муҳитга салбий таъсир камаяди.

Шундан келиб чиқиб, жорий йилда мамлакатимизнинг 9 та шаҳрида чиқиндини йигиш ва қайта ишлаш кластерларини ишга тушириш бўйича топшириқ берилди. Бу борада Сурхондарёда ташкил этилган кластер фаолияти намуна қилиб кўрсатилди.

Шунингдек, Фарғона водийси, Жиззах, Сирдарё, Тошкент вилоятларида амалга ошириладиган чиқиндини қайта ишлаш лойиҳалари бўйича инвесторлар билан битимлар имзолаш, лойиҳа хужжатларини тайёрлаш ва молиялаштириш юзасидан "йўл харитаси"ни ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди.

Маиший чиқиндиларни утилизация қилиш ишларини тизимли ташкил этиш масаласи ҳам муҳокама қилинди. Пластик, полиэтилен ва бошқа қадоқлаш материалларини тўплаш, утилизация қилиш ёки қайта ишлашга топширишда иштирок этаётган юридик ва жисмоний шахсларни рагбатлантириш механизмини жорий қилиш зарурлиги қайд этилди.

Атроф-муҳит ифлосланишининг олдини олиш соҳасида давлат назоратини кучайтириш зарурлиги таъкидланди. Масалан, Андижон, Ангрен, Бухоро, Навоий, Фарғона, Олмалиқ, Бекобод, Чирчик, Тошкент ва Нукус каби саноатлашган шаҳарларда ҳавонинг чанг билан ифлосланиш даражаси санитар меъёрдан ўрта ҳисобда 2,7 баробар органи қузатилган.

Шу боис, Экология давлат кўмитаси мутасаддиларига ҳалқаро тажриба асосида атроф-муҳитни муҳофаза қилиш Миллий концепциясини ишлаб чиқиш вазифаси юклатилди.

Йигилишда ўсимлик ва ҳайвонот дунёси обьектларини муҳофаза қилиш, улардан оқилона

фойдаланиш, муҳофаза этиладиган ҳудудларни кенгайтириш масалалари ҳам муҳокама қилинди.

Масалан, ўтган йили ҳайвонот ва ўсимлик дунёси бўйича 3 минг 782 та ҳуқуқбузарлик ва браконъерлик ҳолатлари аниқланган. 8 та давлат қўриқхонасидан 6 таси Ўрмон хўжалиги давлат қўмитасида, 2 таси Геология ва Экология қўмиталари тасарруфида бўлиб, уларни бошқаришда ягона тизим мавжуд эмас. Шу боис, қўриқхоналарни ягона давлат органига бириктириш масаласини ўрганиб, асосли таклифлар ишлаб чиқиш зарурлиги таъкидланди.

Чиқиндиларни тўплаш ва ташиш ишларини доимий назорат қилиш, аҳолининг бу борадаги маданияти ва масъулиятини ошириш масалаларига ҳам алоҳида эътибор қаратилди.

Бу борадаги ишлар замирида одамларнинг соғлиғи, турмуш фаровонлиги ётибди. Шу боис, бу масала билан ҳар бир туманда ва доимий шуғулланиш керак, деди давлатимиз раҳбари.

Муҳокама қилинган масалалар бўйича мутасаддиларга тегишли кўрсатмалар берилди.

president.uz